

* * *

Eustachy Rakoczy ZP, *Znak Ojczyzny. Jasnogórski ryngraf w polskiej tradycji rycersko-żołnierskiej*, Wydawnictwo Akademii Polonijnej w Częstochowie „Educator”, Częstochowa 2005

Wydawnictwo „Educator” w Częstochowie wydało bardzo wartościową – szkoda tylko, że w małym nakładzie – książkę prof. dra hab. Eustachego Rakoczego¹ *Znak Ojczyzny. Jasnogórski ryngraf w polskiej tradycji rycersko-żołnierskiej*. E. Rakoczy opublikował dotychczas kilkadziesiąt artykułów w miesięczniku „Jasna Góra” oraz w pracach zbiorowych wydawanych przez o. paulinów. Do bardziej znanych prac tego autora należą: *Sanktuarium Maryjne w Leśnej Podlaskiej w XIX wieku* (1986) i album *Jasnogórska Hetmanka w polskiej tradycji żołnierskiej*, wydany przez Dom Wydawniczy Bellona w 1998 roku. Podkreślić należy, że zarówno te opracowania, jak i ostatnio wydana książka podejmują tematykę mało znaną czytelnikom świeckim. Tymczasem istotnie wzbogaca ona polską literaturę historyczną – kościelną i wojskową – i zapewne zainteresują się nią nie tylko koneserzy tego rodzaju opracowań.

Autor zebrał w jedną zwięźle przedstawioną całość informacje o polskich symbolach wojskowych i ich znaczeniu w kultywowaniu narodowych tradycji żołnierskich. Ryngraf (dawniej „kaplerz” albo „szakplerz”) – medalion w kształcie owalnym, tarczy, a niekiedy czworokąta z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej lub Ostrobramskiej, poświęcony na Jasnej Górze lub w Ostrej Bramie, nosili rycerze polscy na zbroi lub koszuli. W piechocie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego ryngrafy srebrne jako odznakę oficerską nosili oficerowie młodszy, a złote oficerowie starsi. W końcu XVII wieku były one noszone przez oficerów piechoty we wszystkich armiach europejskich.

Eustachy Rakoczy² wykorzystał w swojej pracy bogatą bazę źródłową dotyczącą omawianego tematu, znajdującą się w zbiorach muzealnych (24), kolekcjach pry-

¹ Eustachy Rakoczy, paulin, doktor hab. nauk historycznych. Jasnogórski Kapelan Żołnierzy Niepodległości. Odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Honorową za Zasługi dla Oświaty, Odznaką Honorową za Zasługi dla Archiwistyki i Złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej. Wyróżniony przeszło 50 odznakami żołnierskiego uznania i wdzięczności. Niegdyś sekretarz generalny zakonu paulinów, następnie przeor i proboszcz klasztoru i parafii Leśna Podlaska, prorektor ds. studenckich w Wyższej Szkole Języków Obcych i Ekonomii w Częstochowie, a obecnie prorektor Akademii Polonijnej w Częstochowie. Autor albumów *Mensa Mariana. Malowane dzieje obrazu Matki Boskiej Jasnogórskiej* i *Jasnogórska Hetmanka*, za który na VIII Targach Książki Historycznej wyróżniony został „Złotym Piórem”. W 2000 r. uznany przez miesięcznik „Nasza Wielkopolska” za „Wybitnego Wielkopolanina”. Ryszcz Orderu Jasnogórskiej Bogarodzicy od 2000 r.

² O. Eustachy Rakoczy jest znanym i cenionym w kręgach historyków wojskowych i muzealników znawcą symboliki i falerystyki wojskowej, prezentowanej w formie wotów dziękczynnych